

แนวปฏิบัติเกี่ยวกับ

การเทียบโอนผลการเรียน

เข้าสู่การศึกษาในระบบ

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักทดสอบทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

แนวปฏิบัติเกี่ยวกับ
การเทียบโอนผลการเรียน
เข้าสู่การศึกษาในระบบ
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

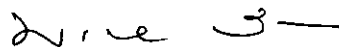
คำนำ

แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่การศึกษาในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
ความหมายของคำที่เกี่ยวข้อง	๑
หลักการพื้นฐานในการเทียบโอนผลการเรียน	๒
แนวทางการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษาในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๒
รูปแบบการเทียบโอนผลการเรียน	๖
แนวปฏิบัติการเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่การศึกษาในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๗
ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การเทียบโอนผลการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑๐
และการศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา	

คณะผู้จัดทำ

ความ

อนุสนธิประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การเทียบโอนผลการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๖ กำหนดหลักการ และแนวทางการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับระดับความรู้ของผู้เรียน และจัดทำแนวดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา โดยจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อให้สถานศึกษาใช้ในการเทียบโอนผลการเรียนอย่างเป็นระบบ ระบบ การเทียบโอนผลการเรียนจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะต่อเนื่องเชื่อมโยงผลการเรียนรู้เดิมกับการเรียนรู้ใหม่ เพื่อสนองต่อความต้องการของผู้เรียนที่ประสงค์จะศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาเพื่อให้จบการศึกษา ระดับใดระดับหนึ่ง จากการติดตามการดำเนินงานเทียบโอนผลการเรียนดังกล่าว พบว่าครูหรือ บุคลากรของสถานศึกษาต้องการแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อการส่งต่อและรับเข้าเรียนบนมาตรฐานเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้รวบรวมข้อมูลและจัดทำ "แนวปฏิบัติเกี่ยวกับ การเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่การศึกษาในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน" โดยได้รับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้แทนจากสถานศึกษา และ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ได้ให้ข้อมูลและให้ความร่วมมือเพื่อให้การจัดทำ "แนวปฏิบัติเกี่ยวกับ การเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่การศึกษาในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน" สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าสถานศึกษาในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจะสามารถนำแนวปฏิบัติการเทียบ โอนผลการเรียนไปสู่การปฏิบัติจริงได้ อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

(นางพรนิภา ลิ้มปทยอม)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สิงหาคม ๒๕๔๗

แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียน เข้าสู่การศึกษาในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สืบเนื่องจากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศหลักการและแนวทางการดำเนินงานเทียบโอนผลการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา (รายละเอียดดังประกาศแนบท้าย) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำเอกสารแนวดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานเทียบโอนผลการเรียนได้อย่างเป็นระบบด้วยนั้น จากการติดตามการดำเนินงานปรากฏว่าแนวทางในบางประเด็นไม่ได้กำหนดรายละเอียดไว้เพื่อถือปฏิบัติเป็นแนวทางกลาง โดยเฉพาะเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน สถานศึกษาสามารถจัดทำรายวิชาในแต่ละกลุ่มเพื่อให้ครบถ้วนตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสามารถจัดทำสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมเป็นหน่วยการเรียนรู้รายวิชาใหม่ ๆ รายวิชาที่มีความเข้มข้นได้อย่างหลากหลาย จึงทำให้การจัดการเรียนการสอน จำนวนเวลา หรือจำนวนหน่วย มีความแตกต่างกันในแต่ละสถานศึกษา ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้จัดทำแนวปฏิบัติเฉพาะการเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่การศึกษาในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นเป็นแนวทางกลางเกี่ยวกับการให้จำนวนหน่วย การให้ผลการเรียน การบันทึกผลการเรียน/ผลการเทียบโอน และการคิดผลการเรียนเฉลี่ย เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ การพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนดังกล่าวให้เป็นดุลยพินิจของสถานศึกษาที่รับเข้าเรียน โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับคุณสมบัติของนักเรียนแต่ละคน และคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ความหมายของคำที่เกี่ยวข้อง

การเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การนำผลการเรียน ผลการเรียนรู้ ซึ่งเป็นความรู้อาทิทักษะ หรือประสบการณ์การทำงาน การฝึกอาชีพ มาเทียบโอนเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาต่อเนื่องตามหลักสูตรของสถานศึกษาที่รับเทียบโอนผลการเรียน

การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา

การศึกษาในระบบ หมายถึง การศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

การศึกษานอกระบบ หมายถึง การศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของ

การจัดการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของแต่ละบุคคลและแต่ละกลุ่ม

การศึกษาตามอัธยาศัย หมายถึง การศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อหรือแหล่งความรู้อื่น ๆ

การจัดการศึกษาโดยครอบครัว หมายถึง การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่ผู้เรียนโดยบิดามารดา หรือบิดาหรือมารดาซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

การจัดการศึกษาโดยศูนย์การเรียน หมายถึง การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ศูนย์การเรียนซึ่งสถานประกอบการจัดตั้งขึ้น

การศึกษาหลักสูตรระยะสั้น หมายถึง การศึกษาตามหลักสูตรเฉพาะ หรือหลักสูตรฝึกอบรมตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

การศึกษาหลักสูตรเฉพาะ หมายถึง การศึกษาเฉพาะทางที่จัดโดยกระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่น ที่จัดตามความต้องการและความชำนาญของหน่วยงานนั้น

การฝึกอาชีพ หมายถึง การฝึกปฏิบัติเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ฝีมือ และทัศนคติ จนทำให้ผู้รับการฝึกสามารถทำงานในสาขาอาชีพที่รับการฝึกได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจเป็นการฝึกทางด้านอาชีพในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ทางด้านช่าง ทางด้านธุรกิจ เป็นต้น สำหรับผู้ที่มิงานทำอยู่แล้วหรือผู้ที่ไม่มียานทำ หรือเป็นนักเรียน/นักศึกษา ทำการฝึกในสถานประกอบการ ในหน่วยงานของรัฐและเอกชน หรือจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ

ประสิทธิภาพการทำงาน หมายถึง ความสามารถ ทักษะ ที่สะท้อนถึงคุณค่าที่เกิดขึ้นจากการสั่งสมประสบการณ์ในการทำงาน

หลักการพื้นฐานในการเทียบโอนผลการเรียน

๑. กระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษา
๒. คำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ
๓. ยอมรับผลการดำเนินงานของโรงเรียนเดิม
๔. ยึดหลักความเป็นธรรม โปร่งใส และมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

แนวทางการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษาในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนสามารถพิจารณาได้ดังนี้

๑. พิจารณาจากเอกสารแสดงผลการเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ เช่น ระเบียบแสดงผลการเรียนรู้ ประกาศนียบัตร ใบรับรองผลการศึกษา สมุดบันทึกผลการเรียนรู้ หรือหลักฐานอื่นที่แสดงถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ประสิทธิภาพของผู้ขอเทียบโอน

๒. ประเมินความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสิทธิภาพที่มีมาก่อน ของผู้ขอเทียบโอน การดำเนินงานเทียบโอนผลการเรียนให้พิจารณาในแนวทาง ดังนี้

๑. การพิจารณาระดับชั้นการศึกษา การพิจารณาเทียบโอนเข้าสู่ชั้นเรียนในระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ให้พิจารณาเทียบโอนจากผลการเรียนเดิมโดยยึดหลักการเทียบชั้นต่อชั้นปีที่เรียนตามผลการเรียน ที่ผู้เรียนมีอยู่ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ หรือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ตัวอย่างเช่น

๑.๑ เทียบโอนผลการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เพื่อเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ หรือเทียบโอนผลการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เพื่อเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

๑.๒ เทียบโอนผลการเรียนเกรด ๒ จากหลักสูตรต่างประเทศ เพื่อเข้าเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๓ หรือเทียบโอนผลการเรียนเกรด ๕ เพื่อเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

๑.๓ เทียบโอนผลการเรียนเกรด ๖ จากหลักสูตรต่างประเทศ เพื่อเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๑ หรือเทียบโอนผลการเรียนเกรด ๘ เพื่อเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ในกรณีนี้ หากผู้เรียน ต้องการขอใบเทียบความรู้/ใบเทียบวุฒิการศึกษา ให้ยื่นหลักฐานการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจาก ต่างประเทศไปขอเทียบความรู้/ใบเทียบวุฒิการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒. บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา

เพื่อให้ระบบการดำเนินงานเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษามีมาตรฐานเป็นที่ ยอมรับและให้ความมั่นใจต่อสังคม สถานศึกษาที่รับนักเรียนเข้าเรียนในฐานะผู้ที่ทำหน้าที่เทียบโอนผล การเรียน และสถานศึกษาที่ผู้เรียนนำความรู้/ผลการเรียนรู้มาขอโอนในฐานะผู้ส่งต่อ จึงต้องดำเนินการใน ส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเทียบโอนด้วย เช่น การจัดทำระเบียบ/แนวปฏิบัติการเทียบโอนของ สถานศึกษา การแต่งตั้งคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน การจัดทำเอกสาร/หลักฐานการศึกษา การจัดทำเอกสาร/หลักฐานการเทียบโอน มีวิธีการดำเนินงานดังนี้

๒.๑ จัดทำระเบียบหรือแนวปฏิบัติในการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อเป็นหลักในการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และสำหรับผู้ที่ต้องการเข้าศึกษาต่อเนื่องจะได้ทราบ ข้อกำหนดของสถานศึกษาและใช้เป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจสมัครเข้าเรียน

๒.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนซึ่งเป็นบุคลากรภายในสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนและประเมินความรู้ ความสามารถ ทักษะ และ ประสิทธิภาพของผู้ขอเทียบโอน โดยหัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการเทียบโอน สถานศึกษาอาจ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพิ่มเติมได้ และกรรมการหรืออนุกรรมการควรมีความรู้พื้นฐานที่สอดคล้องกับ สารการเรียนรู้ที่จะเทียบโอน หากมีความจำเป็นสถานศึกษาสามารถเชิญผู้มีประสบการณ์หรือ

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจากภายนอกเข้าร่วมเป็นกรรมการหรืออนุกรรมการ ทั้งนี้ การพิจารณาเทียบโอน ผลการเรียนควรมีระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่ชัดเจน

๒.๓ จัดทำเอกสาร/หลักฐาน เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนและการประเมิน

สถานศึกษาเดิมที่ผู้เรียนได้เรียนจนมีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และนำไปขอเทียบโอนที่สถานศึกษาแห่งใหม่ จะต้องจัดทำเอกสาร หลักฐาน ที่แสดงผลการเรียน / ผลการเรียนรู้อันที่ผู้เรียน ได้รับ และข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็นเพื่อการส่งต่อไปยังสถานศึกษาที่รับเทียบโอนให้สามารถพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนได้อย่างเหมาะสมกับตัวนักเรียน

สถานศึกษาที่รับเทียบโอนจะต้องจัดทำเอกสารเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาเทียบโอน เช่น แบบคำร้องหรือแบบยื่นความจำนงขอเทียบโอน แบบประเมิน แบบเสนอขออนุมัติผลการเทียบโอน ใบแจ้งผลการเทียบโอน ทะเบียนผู้ขอเทียบโอน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังต้องจัดทำเอกสาร/หลักฐานการศึกษาที่แสดงผลการเรียนของนักเรียนขณะที่ได้เรียนอยู่ในโรงเรียน

๒.๔ กำหนดคุณสมบัติของผู้ขอเทียบโอนผลการเรียน

สถานศึกษาที่รับเทียบโอนผลการเรียนเป็นผู้กำหนดคุณสมบัติของผู้ขอเทียบโอน โดยผู้ขอเทียบโอนจะต้องสมัครเข้าเป็นนักเรียนในสถานศึกษาที่รับเทียบโอนก่อนยื่นความจำนงขอเทียบโอน และมีคุณสมบัติเฉพาะตามที่สถานศึกษาที่รับเทียบโอนกำหนด

๒.๕ กำหนดช่วงเวลาในการยื่นความจำนงขอเทียบโอนผลการเรียน

(๑) สถานศึกษาที่รับเทียบโอนผลการเรียนควรกำหนดช่วงเวลาการเทียบโอน ผลการเรียนในช่วงต้นปีการศึกษา ก่อนเปิดภาคเรียน หรือในช่วงต้นภาคเรียนแรกที่ได้รับสมัครนักเรียนเข้าเรียน เพื่อการวางแผนการเรียนร่วมกันที่เหมาะสมกับนักเรียน หากผู้ขอเทียบโอนมีความจำเป็น ไม่สามารถ ยื่นความจำนงขอเทียบโอนได้ตามเวลาที่สถานศึกษากำหนด ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่รับเทียบโอน และในการเทียบโอนผลการเรียนให้เทียบโอนให้เสร็จสิ้นภายในภาคเรียนนั้น ๆ

(๒) ในระหว่างที่ศึกษาอยู่ หากนักเรียนประสงค์จะไปศึกษาหรือเสริมความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เป็นการเพิ่มเติมในภายหลัง นักเรียนจะต้องแสดงความจำนงต่อสถานศึกษาและต้องได้รับอนุญาตจากหัวหน้าสถานศึกษาก่อน การไปศึกษาจากแหล่งการเรียนรู้อื่น อาจมีการประเมินผลการเรียนรู้อันร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและแหล่งการเรียนรู้ ทั้งนี้ การเทียบโอน ผลการเรียนรู้อันให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่รับเทียบโอน และเป็นไปตามหลักเกณฑ์การไปศึกษาหรือเสริมความรู้ ทักษะจากแหล่งการเรียนรู้อื่นและตามเวลาที่สถานศึกษากำหนด

๒.๖ พิจารณาอายุของผลการเรียน/ผลการเรียนรู้อันที่นักเรียนนำมาขอเทียบโอน

ให้สถานศึกษาที่รับเทียบโอนพิจารณาว่าเป็นผลการเรียนที่นักเรียนได้รับมาเมื่อใด หากเป็นผลการเรียนที่ได้ศึกษาเป็นระยะเวลาอันนานมาแล้วและมีได้รับการพัฒนาหรือเสริมเพิ่มเติมความรู้

ทักษะแต่อย่างใด สถานศึกษาอาจไม่รับเทียบโอนได้ ทั้งนี้ ให้พิจารณาบนพื้นฐานธรรมชาติของวิชา ความทันสมัยของวิชา ทันต่อเหตุการณ์ และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน เพื่อที่จะนำมา เชื่อมต่อกับความรู้ตามหลักสูตรของสถานศึกษา

๓. การประเมิน

การประเมินความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้ขอเทียบโอน สามารถ ประเมินด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประเมินแฟ้มสะสมผลงาน การทดสอบ มาตรฐาน การสอบปากเปล่า การปฏิบัติจริง เป็นต้น สถานศึกษาต้องมีระบบการประเมินที่มีมาตรฐาน มีความเที่ยงตรง ถูกต้องตามหลักวิชา เชื่อถือได้ สถานศึกษาที่เทียบโอนอาจขอความร่วมมือจากองค์กร หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ประเมินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือและวิธีการ หรือขอความร่วมมือจาก ผู้ประเมินที่มีความรู้ ประสบการณ์ ในสาขาวิชาที่ต้องการประเมิน

๔. วิธีปฏิบัติและการจัดเข้าชั้นเรียน

๔.๑ ในกรณีที่เป็นกรณีเทียบโอนจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าสู่หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้พิจารณาพื้นฐานความรู้ขั้นสุดท้ายที่ได้เรียนและจัดเข้าเรียนต่อเนื่องในชั้นที่ได้เรียนอยู่เดิม

๔.๒ เมื่อนักเรียนได้รับการเทียบโอนผลการเรียนแล้ว หากสถานศึกษาที่รับเทียบโอน เห็นว่ายังมีสาระ/รายวิชา/กิจกรรมใดที่ต้องจัดให้เรียนเสริมเพื่อให้มีความรู้พื้นฐานดีขึ้น หรือเป็นรายวิชา ที่สถานศึกษาเน้นความเป็นเลิศ หรือมีความจำเป็นต้องเรียนเพื่อให้ครบตามเงื่อนไขการจบช่วงชั้นหรือ ครอบคลุมโครงสร้างของหลักสูตร สถานศึกษาอาจจัดสอนเสริมหรือให้ลงทะเบียนเรียนเพิ่มเติมตามความจำเป็น และจัดในช่วงเวลาที่เหมาะสม การจัดสอนเสริมหรือจัดให้เรียนเพิ่มเติมจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ ที่จะนำไปใช้ในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือในระดับอุดมศึกษาด้วย หรือหากปรากฏว่าเป็นรายวิชา ที่ไม่ตรงกับที่ปรากฏในโครงสร้างหลักสูตรที่รับเข้าเรียน อาจกำหนดและขอบรรจุชื่อรายวิชานั้นไว้ ในหลักสูตรได้ ทั้งนี้ ผู้ขอเทียบโอนจะต้องเรียนต่อเนื่องและจบการศึกษาตามเกณฑ์การจบช่วงชั้นของ หลักสูตรสถานศึกษาที่รับเทียบโอน สำหรับรายวิชาที่ยังไม่มีการตัดสินผลการเรียน ให้สถานศึกษาที่รับ เทียบโอนพิจารณาว่าสามารถจัดเป็นรายวิชาใดในหลักสูตรของสถานศึกษาเพื่อจัดให้เรียนเพิ่มเติม หรือ ดำเนินการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๔.๓ จำนวนหน่วยกิต/หน่วยการเรียน/หน่วยน้ำหนัก ที่ผู้ขอเทียบโอนได้รับจาก การเทียบโอนผลการเรียน ให้พิจารณาความรู้และทักษะสำคัญที่ได้เรียน เพื่อประกอบการพิจารณาเทียบโอน ทั้งนี้ เพื่อให้ครบตามเกณฑ์การจบช่วงชั้นของหลักสูตรสถานศึกษาที่รับเทียบโอน

๔.๔ ผู้ขอเทียบโอนจะต้องมีเวลาเรียนอยู่ในสถานศึกษาที่รับเทียบโอน อย่างน้อย ๑ ภาคเรียน เพื่อการศึกษาอบรมบ่มเพาะตามจุดเน้นและปรัชญาการศึกษาของสถานศึกษาที่รับเทียบโอนและจบช่วงชั้น ตามเกณฑ์ของสถานศึกษาที่รับเทียบโอน

๕. การเทียบโอนผลการเรียนสำหรับนักเรียน โครงการแลกเปลี่ยน

ให้ถือปฏิบัติตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้แล้ว

๖. การให้จำนวนหน่วย การให้ผลการเรียน การบันทึกผลการเรียน และการคิดผลการเรียนเฉลี่ย การให้จำนวนหน่วยกิต/หน่วยการเรียน/หน่วยน้ำหนัก การให้ผลการเรียน การบันทึกผลการเรียน และการคิดผลการเรียนเฉลี่ยในรายวิชา/สาระ/กิจกรรม ที่ได้จากการเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรเดิมของกระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรเฉพาะ หลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรต่างประเทศ จากการศึกษาที่จัดโดยครอบครัว ประสบการณ์การทำงาน การฝึกอาชีพ ฯลฯ เพื่อเข้าศึกษาต่อการศึกษาในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาสามารถพิจารณาจากรูปแบบการเทียบโอนผลการเรียนได้ ดังนี้

รูปแบบการเทียบโอนผลการเรียน

ผลการเรียน/ผลการเรียนของผู้ขอเทียบโอนอาจเกิดจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัย สำหรับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสามารถจำแนกออกเป็นการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การศึกษาตามหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรเฉพาะ การศึกษาที่จัดโดยครอบครัว ศูนย์การเรียน การฝึกฝีมือ การฝึกอาชีพ รวมทั้งประสบการณ์การทำงานจากแรงงานไทยในประเทศและ ต่างประเทศ เป็นต้น สามารถนำมาสรุปแนวทางการพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่การศึกษาในระบบในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีกรให้จำนวนหน่วย การให้ผลการเรียน การบันทึกผลการเรียน และการคิดผลการเรียนเฉลี่ยได้ ดังนี้

๑. การพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบเข้าสู่การศึกษาในระบบ
๒. การพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษานอกระบบเข้าสู่การศึกษาในระบบ
๓. การพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนจากการจัดการศึกษาโดยครอบครัว เข้าสู่การศึกษาในระบบ
๔. การพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนจากการจัดการศึกษาโดยศูนย์การเรียน การศึกษาหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรเฉพาะ การฝึกอาชีพ ประสบการณ์การทำงาน เข้าสู่การศึกษาในระบบ
๕. การพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาตามหลักสูตรต่างประเทศเข้าสู่การศึกษาในระบบ

หมายเหตุ

๑. สถานศึกษาเดิม หมายถึง สถานศึกษาที่นักเรียนได้เรียนมาก่อนและมีผลการเรียนที่จะนำมาขอรับการเทียบโอน
๒. สถานศึกษาใหม่ หมายถึง สถานศึกษาที่รับเทียบโอนผลการเรียน เป็นสถานศึกษาที่นักเรียนประสงค์จะเข้าศึกษาต่อเนื่อง

สำหรับแนวปฏิบัติในการเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่การศึกษาในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปตามตารางดังต่อไปนี้

แนวปฏิบัติการเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่การศึกษาในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวทาง การพิจารณา	การเทียบโอนจากการศึกษาในระบบ เข้าสู่การศึกษาในระบบ	การเทียบโอนจากการศึกษานอกระบบ เข้าสู่การศึกษาในระบบ	การเทียบโอนจากการจัด การศึกษาโดยครอบครัวเข้า สู่การศึกษาในระบบ	การเทียบโอนจากการจัดการศึกษา โดยศูนย์การเรียนรู้ การศึกษาตาม หลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรเฉพาะ ประสบการณ์การทำงาน การฝึก อาชีพ เข้าสู่การศึกษาในระบบ	การเทียบโอนจากการศึกษา ตามหลักสูตรต่างประเทศ เข้าสู่การศึกษาในระบบ
วิธีปฏิบัติในการ จัดเข้าชั้นเรียน	<p>๑. เทียบโอนรายวิชา/สาระ/กิจกรรม ที่ผ่านการตัดสินผลการเรียนจากสถานศึกษาเดิมได้ทั้งหมด และจัดเข้าชั้นเรียนต่อเนื่องจากที่เรียนอยู่เดิม เช่น จบ ป.๑ จัดเข้าเรียน ป.๒ สถานศึกษาอาจประเมินบางรายวิชาที่จำเป็นเพื่อการตรวจสอบความรู้พื้นฐาน</p> <p>๒. รายวิชา/สาระ/กิจกรรม ที่ยังไม่ได้ตัดสินผลการเรียน ให้ประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด หากไม่ผ่านตามเกณฑ์ให้ลงทะเบียนเรียนเพิ่มเติม</p>	<p>เทียบโอนหมวดวิชา/สาระ/กิจกรรม ที่ผ่านการตัดสินผลการเรียนจากสถานศึกษาเดิม</p> <p>๑. เรียนผ่านอย่างน้อย ๓ หมวดวิชา จัดให้เรียนปีที่ ๒ ของช่วงชั้น และลงทะเบียนเรียนต่อไปตามปกติ</p> <p>๒. เรียนผ่านอย่างน้อย ๖ หมวดวิชา จัดให้เรียนปีที่ ๓ ของช่วงชั้น และลงทะเบียนเรียนต่อในรายวิชาที่จำเป็นต้องเรียนเพื่อให้ครบตามเกณฑ์การจบช่วงชั้นตามหลักสูตรของสถานศึกษาใหม่ที่รับเข้าเรียน</p>	<p>๑. ให้นำผลการวัดและประเมินของเขตพื้นที่การศึกษามาประกอบการพิจารณา</p> <p>๒. ให้สถานศึกษาประเมินความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ เพื่อการจัดเข้าชั้นเรียน</p>	<p>พิจารณาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ที่ขอเทียบโอนว่าตรงกับรายวิชา/สาระ/กิจกรรมใด จึงทำการประเมิน หากปรากฏว่าชื่อไม่ตรงกับที่ปรากฏในโครงสร้างหลักสูตร ให้กำหนดและบรรจุชื่อนั้นไว้ในหลักสูตร</p>	<p>๑. สำเร็จการศึกษาภาคเรียนใดชั้นปีใด ให้พิจารณาเทียบโอนภาคเรียนต่อภาคเรียน ปีต่อไป โดยนำพินความรู้สามัญเดิมมาประกอบการพิจารณา หรืออาจประเมินเพิ่มเติมเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐาน</p> <p>๒. รายวิชา/สาระ/กิจกรรม ที่ยังไม่ได้เทียบโอนเนื่องจากยังไม่ตัดสินผลการเรียน ให้ประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด</p>
จำนวนหน่วย กิต/หน่วยการ เรียน/หน่วย น้ำหนัก	พิจารณาแล้วเห็นว่าเทียบโอนผลการเรียนได้จำนวนหน่วยให้เป็นไปตามโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษาเดิม	พิจารณาแล้วเห็นว่าเทียบโอนผลการเรียนได้จำนวนหน่วยให้เป็นไปตามโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษาใหม่	จำนวนหน่วยให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาใหม่กำหนด	ให้จำนวนหน่วยของรายวิชา/สาระตามเกณฑ์ของสถานศึกษาใหม่สำหรับกิจกรรมไม่ให้จำนวนหน่วย	จำนวนหน่วยให้เป็นไปตามโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษาที่รับเข้าเรียน

แนวปฏิบัติการเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่การศึกษาในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

แนวทาง การพิจารณา	การเทียบโอนจากการศึกษา ใน ระบบ เข้าสู่การศึกษาในระบบ	การเทียบโอนจาก การศึกษานอกระบบ เข้าสู่การศึกษาในระบบ	การเทียบโอนจากการจัด การศึกษาโดยครอบครัว เข้าสู่การศึกษาในระบบ	การเทียบโอนจากการจัดการศึกษา โดยศูนย์การเรียน การศึกษาตาม หลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรเฉพาะ ประสบการณ์การทำงาน การฝึก อาชีพ เข้าสู่การศึกษาในระบบ	การเทียบโอนจากการศึกษาตาม หลักสูตรต่างประเทศ เข้าสู่การศึกษาในระบบ
ผลการเรียน / ผลการประเมิน	ยอมรับผลการเรียนของสถานศึกษา เดิม	ไม่ต้องให้ผลการเรียนใน รายวิชา/สาระ/กิจกรรม ที่ ได้จากการเทียบโอน	ยอมรับผลการประเมินของ เขตพื้นที่ มาเป็น ส่วน ประกอบในการพิจารณา	ผลการประเมินความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ให้เป็นไปตามที่ สถานศึกษาใหม่กำหนด	ผลการประเมินเพิ่มเติมให้เป็นไปตามที่ สถานศึกษากำหนด
การบันทึกผล การเรียนในใบ แสดงผลการ เรียน	๑.ไม่ต้องนำรายวิชาและผลการเรียน เดิมกรอกในใบแสดงผลการเรียน ของสถานศึกษาใหม่ แต่ให้แนบใบ แสดงผลการเรียนเดิมไว้กับใบ แสดงผลการเรียนใหม่และบันทึก จำนวนหน่วยที่ได้รับการเทียบโอน ตามโครงสร้างหลักสูตรของ สถานศึกษาเดิมไว้ในช่องหมายเหตุ ๒.รายวิชา/สาระ/กิจกรรมที่ยังไม่ได้ ตัดสินผลการเรียน และได้รับการ ประเมิน ให้นำผลการประเมิน กรอกในช่องหมายเหตุ	ไม่ต้องนำหมวดวิชาและ ผลการเรียนเดิมกรอกใน ใบแสดงผลการเรียนของ สถานศึกษาใหม่ แต่ให้ แนบใบแสดงผลการเรียน เดิมไว้กับใบแสดงผลการ เรียนใหม่และบันทึก จำนวนหน่วยที่ได้รับการ เทียบโอนตามโครงสร้าง หลักสูตรของสถานศึกษา ใหม่ไว้ในช่องหมายเหตุ	ไม่ต้องนำรายวิชา ผลการ เรียน /ผลการ วัด และ ประเมินเดิมของเขตพื้นที่ กรอกในใบแสดงผลการ เรียนของสถานศึกษาใหม่ แต่ให้แนบเอกสารเดิมไว้ กับใบแสดงผลการเรียน ใหม่และบันทึกข้อมูลและ จำนวนหน่วยที่ได้รับการ เทียบโอนไว้ในช่อง หมายเหตุ	นำผลการประเมินความรู้ ทักษะ ประสบการณ์กรอกในใบแสดงผล การเรียน	๑.ให้กรอกรายชื่อและจำนวนหน่วยตาม รายวิชาของสถานศึกษาที่รับเข้าเรียนในใบ แสดงผลการเรียนของสถานศึกษาที่รับเข้า เรียนโดยไม่ต้องกรอกผลการเรียน และแนบ ใบแสดงผลการเรียนจากสถานศึกษาเดิม และสถานศึกษาที่รับเข้าเรียนไว้ด้วยกัน และบันทึกผลการเทียบโอนไว้ในช่องหมายเหตุ ๒.รายวิชาที่ยังไม่ได้ตัดสินผลการเรียนและ สถานศึกษาที่รับเข้าเรียนได้ประเมินผลการ เรียนแล้ว ให้นำผลการประเมินกรอกไว้ใน ช่องหมายเหตุ

แนวปฏิบัติการเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่การศึกษาในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

แนวทาง การพิจารณา	การเทียบโอนจากการศึกษา ใน ระบบ เข้าสู่ระบบการศึกษาในระบบ	การเทียบโอนจาก การศึกษานอกระบบ เข้าสู่การศึกษาในระบบ	การเทียบโอนจากการจัด การศึกษาโดยครอบครัว เข้าสู่การศึกษาในระบบ	การเทียบโอนจากการจัดการศึกษา โดยศูนย์การเรียนรู้ การศึกษาตาม หลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรเฉพาะ ประสบการณ์การทำงาน การฝึกอาชีพ เข้าสู่การศึกษาในระบบ	การเทียบโอนจากการศึกษาตาม หลักสูตรต่างประเทศ เข้าสู่การศึกษาในระบบ
การคิดผลการ เรียนเฉลี่ย	การคิดผลการเรียนเฉลี่ยให้นำผล การเรียนและจำนวนหน่วยจาก สถานศึกษาเดิมมาคิดรวมกับผล การเรียนและจำนวนหน่วยที่ได้จาก การเรียนในสถานศึกษาใหม่และคิด ผลการเรียนเฉลี่ยรวมตลอดช่วงชั้น	การคิดผลการเรียนเฉลี่ยให้ คิดจากรายวิชาที่มีจำนวน หน่วยและระดับผลการ เรียน ที่ได้ เรียน ใน สถานศึกษาใหม่	การคิดผลการเรียนเฉลี่ย ให้คิดจากรายวิชาที่ได้ จก การ เรี ย น ใน สถานศึกษาใหม่ โดยนำ ผลการประเมินของเขต พื้นที่ที่มีระดับผลการ เรียนมาคิดรวม	การคิดผลการเรียนเฉลี่ยให้คิดจาก รายวิชาที่ได้จากการเรียนใน สถานศึกษาใหม่ โดยไม่ต้องนำผล การ ประเมิน ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ มาคิดรวม	๑.ให้คิดผลการเรียนเฉลี่ยจากรายวิชาที่มี จำนวนหน่วยและระดับผลการเรียนที่ได้ จากการเรียนในสถานศึกษาใหม่ ๒.รายวิชาที่ยังไม่ได้ตัดสินผลการเรียนจาก หลักสูตรต่างประเทศ ที่สถานศึกษาที่รับเข้า เรียนได้ประเมินแล้วและได้ระดับผลการเรียน ให้นำมาคิดผลการเรียนเฉลี่ยรวมกับผลการ เรียนที่ได้จาก การเรียนในสถานศึกษาที่รับเข้า เรียนตลอดช่วงชั้น

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (นางพรนิภา ลิ้มปพยอม)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (นางอารีรัตน์ วัฒนสิน)

ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษา รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน
(นายชอบ ลีชอ)

ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาเครื่องมือวัดผล (นางบุญชู ชลชัยเกียรติ)

พิจารณาต้นฉบับ

ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาเครื่องมือวัดผล (นางบุญชู ชลชัยเกียรติ)

รองผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษา (นางจิตริยา ไชยศรีพรหม)

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการพัฒนางานวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะทำงาน

ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาเครื่องมือวัดผล (นางบุญชู ชลชัยเกียรติ)

ประธาน

รองผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษา (นางจิตริยา ไชยศรีพรหม)

นายสมทรง ลิมาลัย

นางสาวพูนศรี อิมประไพ

นางนิรมล ตูจินดา

นางศุภิภรณ์ อุ่ทองทรัพย์

นางกัลยาณี อุตกฤษฎ์

นางสาวมธุรส ประภาจันทร์

จัดทำต้นฉบับรูปเล่ม

นางกัลยาณี อุตกฤษฎ์

นางสาวจินดา เอี่ยมสะอาด